

รายวิชา คณิตศาสตร์

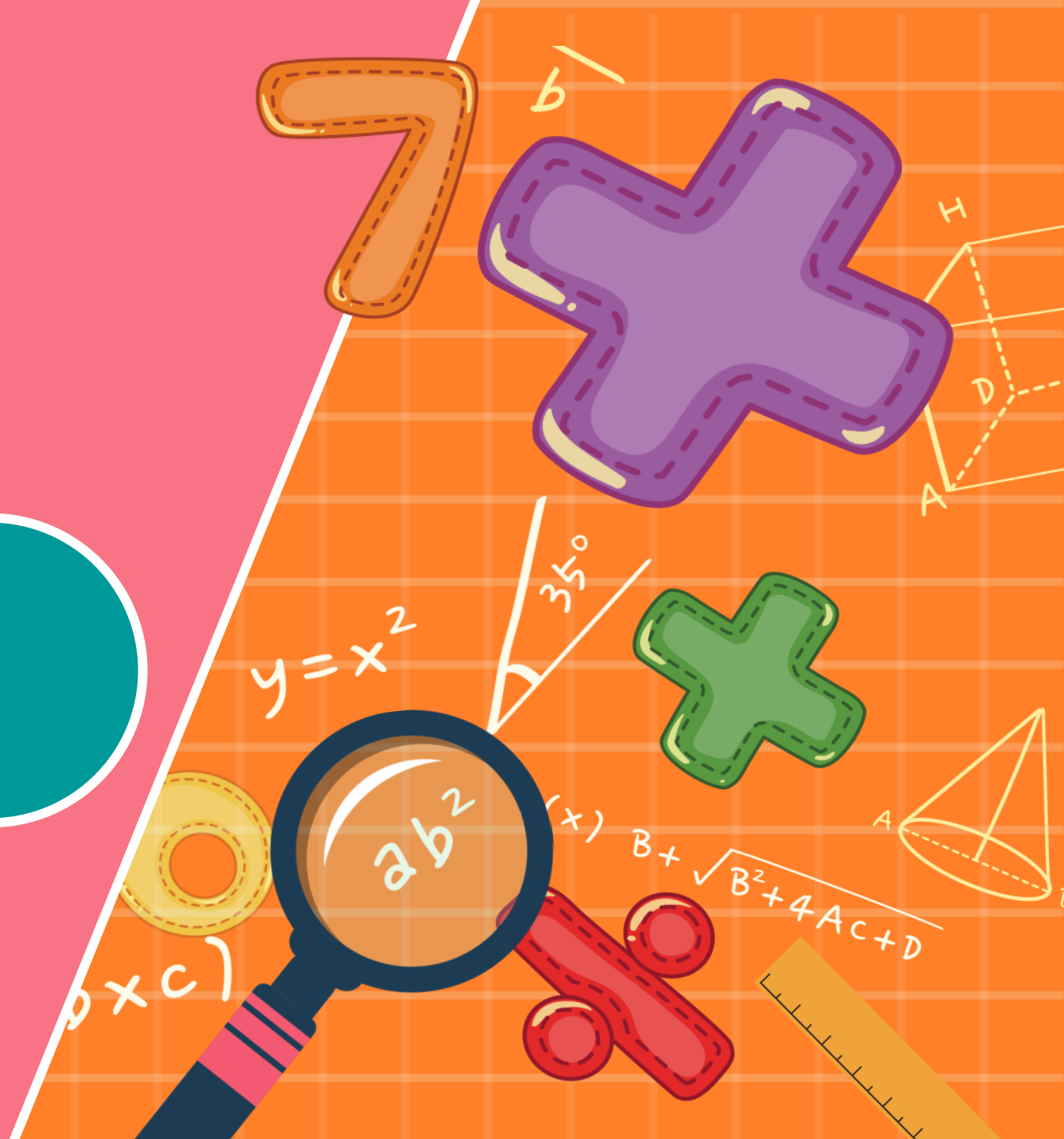
รหัสวิชา ค22102

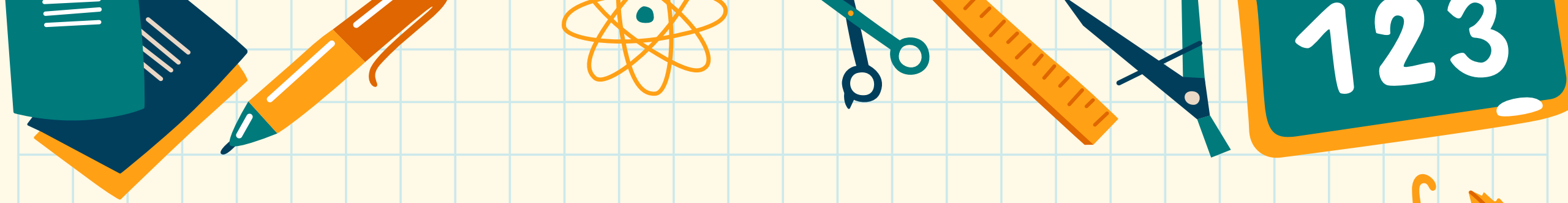
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง กลยุทธ์แยกแยะ
ทำลายล้างกำลังสอง (4)

ครูผู้สอน ครุณรงค์นุช สุกใส

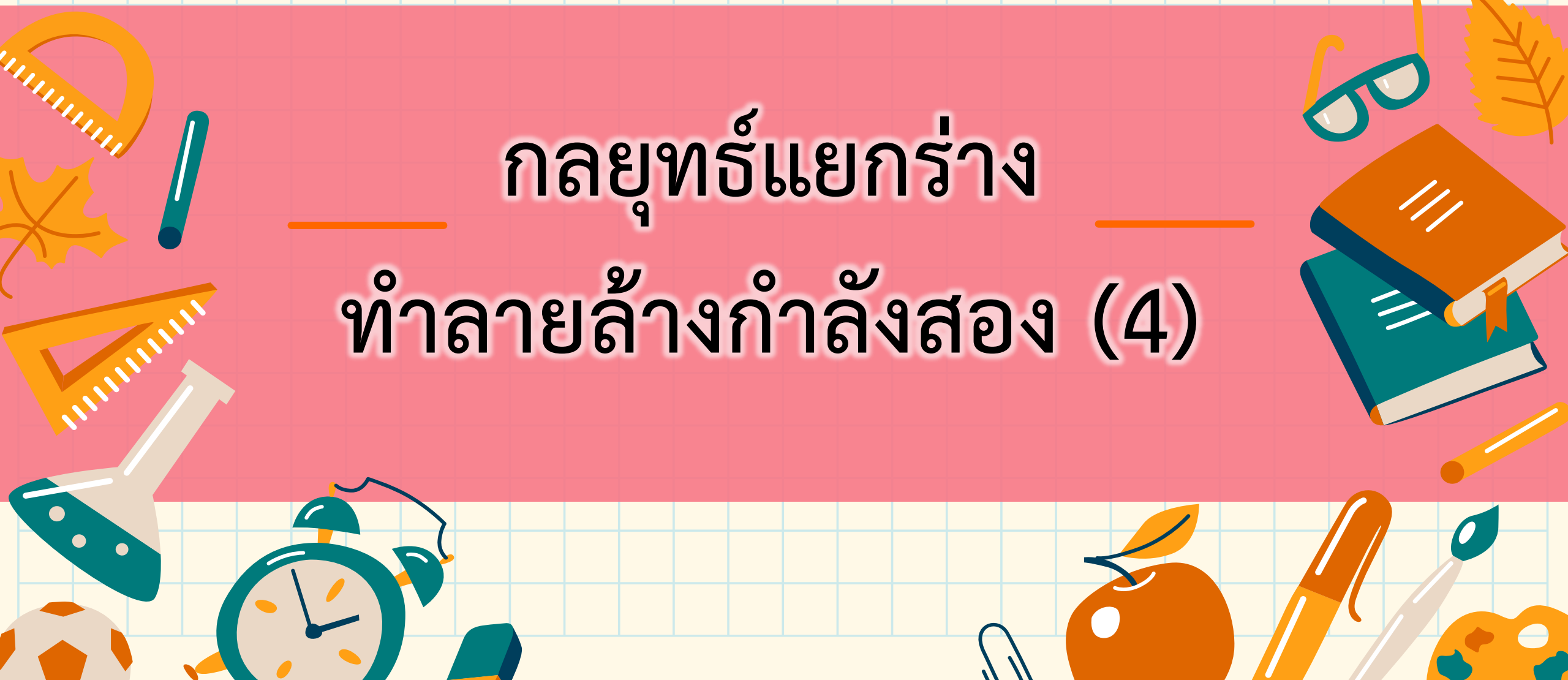
ครูณัฐนรี จารุศุภกร

กลยุทธ์แยกร่าง

ทำลายล้างกำลังสอง (4)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. แยกตัวประกอบของพหุนามโดยใช้สมบัติการแจกแจง
2. แยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b เป็นจำนวนเต็ม และ $c = 0$
3. แยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b และ c เป็นจำนวนเต็ม โดยที่ $a = 1$ และ $c \neq 0$
4. แยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b และ c เป็นจำนวนเต็ม โดยที่ $a \neq 1$ และ $c \neq 0$

● **ทบทวน** การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม

● กรณีที่ $c = 0$

พหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในกรณีนี้จะอยู่ในรูป $ax^2 + bx$
ซึ่งสามารถใช้**สมบัติการแจกแจง**ในการแยกตัวประกอบของ
พหุนาม

ทบทวน การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม

กรณีที่ $a = 1$ และ $c \neq 0$

พหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในกรณีนี้จะอยู่ในรูป $x^2 + bx + c$ ซึ่ง
แยกตัวประกอบได้โดยการหาจำนวนเต็มสองจำนวนที่**คูณกันได้**เท่ากับ
พจน์ที่เป็นค่าคงตัวคือ c และ**บวกกันได้**เท่ากับสัมประสิทธิ์ของ x คือ b

กล่าวคือ ถ้าให้ m และ n เป็นจำนวนเต็มสองจำนวน ซึ่ง $mn = c$

และ $m + n = b$

จะได้ว่า $x^2 + bx + c = (x + m)(x + n)$

ทบทวนการแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียว
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม

กรณีที่ $a \neq 1$ และ $c \neq 0$

สามารถแยกตัวประกอบได้โดย

- 1) หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้**พจน์หน้า** แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนั้นเป็น**พจน์หน้า**ของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ
- 2) หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คูณกันแล้วได้**พจน์หลัง** แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็น**พจน์หลัง**ของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้ในข้อที่ 1)
- 3) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหา**พจน์กลาง**ที่ละกรณี จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น bx

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $a \neq 1, c \neq 0$

ตัวอย่างที่ 1 จงแยกตัวประกอบของ $12x^2 + 5x - 2$

วิธีทำ

หาพหุนามดีกรีหนึ่งสองพหุนามที่คูณกันแล้วได้พจน์หน้า คือ $12x^2$
ซึ่งอาจเป็น x กับ $12x$ หรือ $2x$ กับ $6x$ หรือ $3x$ กับ $4x$

การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม และ $a \neq 1, c \neq 0$

ตัวอย่างที่ 1 จงแยกตัวประกอบของ $12x^2 + 5x - 2$

วิธีทำ (ต่อ)

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็น **พจน์หน้า** ของพหุนามในวงเล็บ

สองวงเล็บ ดังนี้ $(x \dots)(12x \dots)$ หรือ $(2x \dots)(6x \dots)$

หรือ $(3x \dots)(4x \dots)$

ตัวอย่างที่ 1 จงแยกตัวประกอบของ $12x^2 + 5x - 2$

วิธีทำ (ต่อ)

แล้วเขียนทั้งสองพหุนามนี้เป็น **พจน์หน้า** ของพหุนามในวงเล็บสองวงเล็บ ดังนี้
 $(x \quad)(12x \quad)$ หรือ $(2x \quad)(6x \quad)$ หรือ $(3x \quad)(4x \quad)$

หาจำนวนเต็มสองจำนวนที่คุณกันแล้วได้ **พจน์หลัง** คือ -2

ซึ่งอาจเป็น 1 กับ -2 หรือ -1 กับ 2

แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บที่ได้
ในข้อที่ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา **12 กรณี**

ตัวอย่างที่ 1

จงแยกตัวประกอบของ $12x^2 + 5x - 2$

วิธีทำ (ต่อ) แล้วเขียนจำนวนทั้งสองนี้เป็นพจน์หลังของพหุนามในแต่ละวงเล็บ
ที่ได้ในข้อที่ 1) ซึ่งทำให้เกิดกรณีที่ต้องพิจารณา..... **12 กรณี**.....

กรณีที่ 1 : $(x + 1)(12x - 2)$

กรณีที่ 7 : $(2x - 1)(6x + 2)$

กรณีที่ 2 : $(x - 2)(12x + 1)$

กรณีที่ 8 : $(2x + 2)(6x - 1)$

กรณีที่ 3 : $(x - 1)(12x + 2)$

กรณีที่ 9 : $(3x + 1)(4x - 2)$

กรณีที่ 4 : $(x + 2)(12x - 1)$

กรณีที่ 10 : $(3x - 2)(4x + 1)$

กรณีที่ 5 : $(2x + 1)(6x - 2)$

กรณีที่ 11 : $(3x - 1)(4x + 2)$

กรณีที่ 6 : $(2x - 2)(6x + 1)$

กรณีที่ 12 : $(3x + 2)(4x - 1)$

ตัวอย่างที่ 1

จงแยกตัวประกอบของ $12x^2 + 5x - 2$

วิธีทำ (ต่อ) นำผลที่ได้ในข้อที่ 2) มาหาพจน์กลางที่ละกรณี
จนกว่าจะได้พจน์กลางเป็น $5x$

กรณีที่ 12 : $(3x + 2)(4x - 1)$

ดังนั้น แยกตัวประกอบของ $12x^2 + 5x - 2$ ได้ดังนี้

$$12x^2 + 5x - 2 = (3x + 2)(4x - 1)$$

แบบฝึกหัด 9 :

การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสอง

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง
ในรูป $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b และ c เป็นจำนวนเต็ม และ $c \neq 0$

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1. $x^2 - 3x - 18$

ตอบ.....

2. $x^2 - 16x + 48$

ตอบ.....

3. $x^2 + 10x + 25$

ตอบ.....

4. $x^2 + x - 56$

ตอบ.....

5. $8x^2 - 26x + 15$

ตอบ.....

6. $6x^2 - 10x - 4$

ตอบ.....

7. $20x^2 + 8x - 1$

ตอบ.....

8. $5x^2 + 48x + 99$

ตอบ.....

แบบฝึกหัด 9

การแยกตัวประกอบของ

พหุนามดีกรีสอง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1) $x^2 - 3x - 18$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

2) $x^2 - 16x + 48$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

3) $x^2 + 10x + 25$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

4) $x^2 + x - 56$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

5) $8x^2 - 26x + 15$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

6) $6x^2 - 10x - 4$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

7) $20x^2 + 8x - 1$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

8) $5x^2 + 48x + 99$

ตอบ

เฉลยแบบฝึกหัด 9 :
การแยกตัวประกอบของ
พหุนามดีกรีสอง

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

1) $x^2 - 3x - 18$

ตอบ $x^2 - 3x - 18 = (x + 3)(x - 6)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

2) $x^2 - 16x + 48$

ตอบ $x^2 - 16x + 48 = (x - 4)(x - 12)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

3) $x^2 + 10x + 25$

ตอบ $x^2 + 10x + 25 = (x + 5)(x + 5)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

4) $x^2 + x - 56$

ตอบ $x^2 + x - 56 = (x - 7)(x + 8)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

5) $8x^2 - 26x + 15$

ตอบ $8x^2 - 26x + 15 = (4x - 3)(2x - 5)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

6) $6x^2 - 10x - 4$

ตอบ

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

6) $6x^2 - 10x - 4$

ตอบ $6x^2 - 10x - 4 = (2x - 4)(3x + 1)$

หรือ $6x^2 - 10x - 4 = 2(x - 2)(3x + 1)$

หรือ $6x^2 - 10x - 4 = (x - 2)(6x + 2)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

7) $20x^2 + 8x - 1$

ตอบ $20x^2 + 8x - 1 = (2x + 1)(10x - 1)$

แบบฝึกหัด 9 : การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกตัวประกอบของพหุนามในแต่ละข้อต่อไปนี้

8) $5x^2 + 48x + 99$

ตอบ $5x^2 + 48x + 99 = (x + 3)(5x + 33)$

สรุปความรู้

การแยกตัวประกอบของพหุนามโดยใช้
สมบัติการแจกแจง และการแยกตัวประกอบ
ของพหุนามดีกรีสองตัวแปรเดียวในรูป
 $ax^2 + bx + c$ เมื่อ a, b, c เป็นจำนวนเต็ม
และ $a \neq 0$ ทำได้ทั้งสามกรณี

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

แยกร่างฉบับไว ใช้ลดเวลา (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 10 : การแยกตัวประกอบ
ของพหุนามดีกรีสองที่เป็นกำลังสองสมบูรณ์

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)